www.mhm.net
تاریخ دانلود
۱۳۰۵/۰۹/۰۳ ۱۹:۳۲

ارزیابی رفتاری راتر مخصوص کودکان

مایکل راتر

(فرم والدین)

نام و نام خانوادگي: جنسيت: تاريخ تولد: كلاس:

آدرس:

اين پرسشنامه مربوط به انواع رفتارهايي است كه گاهي در كودكان ديده مي‌شود. لطفاً بـه پرسش‌هـا بـر مبنـاي وضـع رفتارهاي كودكتان در ۱۲ ماه گذشته پاسخ دهيد.

مسائل تندرستی

در زير فهرستي از مسائل جزئي تندرستي را مي‌خوانيد كه اكثر بچه‌ها در بعضي مواقع دارند. لطفاً با كشيدن × در يكي از سه خانه مشخص كنيد كه كودك شما چه اندازه گرفتار هر يك از اين مسائل است؟

هرگز ❑ گاهي اما غالباً در هفته نشان مي‌دهد ❑ حداقل يك‌بار در هفته ❑

الف: شكايت از سردرد ❑

هرگز ❑ گاهي اما غالباً در هفته نشان مي‌دهد ❑ حداقل يك‌بار در هفته ❑

ب: درد معده با تهوع ❑

هرگز ❑ گاهي اما غالباً در هفته نشان مي‌دهد ❑ حداقل يك‌بار در هفته ❑

پ: آسم (تنگي نفس) يا نفس نفس زدن ❑

هرگز ❑ گاهي اما غالباً در هفته نشان مي‌دهد ❑ حداقل يك‌بار در هفته ❑

ت: خيس كردن شلوار يا جا (زير شلوار) ❑

هرگز ❑ گاهي اما غالباً در هفته نشان مي‌دهد ❑ حداقل يك‌بار در هفته ❑

ث: رها كردن مدفوع در شلوار يا عدم كنترل مدفوع ❑

هرگز ❑ گاهي اما غالباً در هفته نشان مي‌دهد ❑ حداقل يك‌بار در هفته ❑

ج: قشقرق دارد (از دست دادن خلق عادي همراه با فرياد و حركات خشمگينانه و غيره) ❑

هرگز ❑ گاهي اما غالباً در هفته نشان مي‌دهد ❑ حداقل يك‌بار در هفته ❑

چ: هنگام رفتن به مدرسه گريه مي‌كند يا از وارد شدن به ساختمان مدرسه امتناع مي‌كند ❑

هرگز ❑ گاهي اما غالباً در هفته نشان مي‌دهد ❑ حداقل يك‌بار در هفته ❑

ح: از مدرسه در مي‌رود ❑

هرگز ❑ گاهي اما غالباً در هفته نشان مي‌دهد ❑ حداقل يك‌بار در هفته ❑

عادت‌ها

لطفاً در مقابل مورد صحيح در داخل خانه علامت (×) بگذاريد.

۱ - آيا لكنت زبان دارد؟

درست نيست ❑ تا حدودي درست است ❑ كاملاً درست است ❑

www.mhrn.net
تاریخ دانلود
۱۴۰۵/۰۹/۰۳ ۱۹:۳۲

۲- آیا غیر از لکنت مشکل دیگري در تکلم با دیگران دارد؟

درست نیست ❑ تا حدودي درست است ❑ کاملاً درست است ❑

اگر بله است لطفاً آنها را توضیح دهید:

۳- آیا او هرگز چیزي را سرقت مي‌کند؟

اگر بله (گاهي یا اکثراً) است آیا شامل موارد زیر مي‌باشد؟× بگذارید.

سرقت‌هاي کوچك مثلاً مداد ❑ شیریني یا اسباب‌بازي ❑ مبلغ کمي پول و غیره ❑ سرقت چیزهاي بزرگ ❑

هم‌سرقت کوچك هم‌سرقت بزرگ ❑

سرقت در چه محلي انجام مي‌شود؟ با چه کساني انجام مي‌شود؟

جاي دیگر ❑ خودش به تنهایي ❑ با دیگر بچه‌ها و بزرگسالان ❑

بعضي وقت‌ها خودش به تنهایي و بعضي وقت‌ها با دیگران ❑ هم در خانه هم در جاي دیگر ❑

۴- آیا مشکلي در خوردن دارد ❑ ندارد ❑ تا حدودي دارد ❑ کامل دارد ❑

چیزهاي خاصي را زیاد مي‌خورد (مثلاً شیریني یا بستني) به اندازه کافي نمي‌خورد ❑

زیاد مي‌خورد ❑

موارد دیگر لطفاً توضیح دهید.

۵- آیا مشکلي در خوابیدن دارد؟ اگر بله است با× مشخص کنید.

بخواب رفتن ❑ بیدار شدن در طول خواب ❑ زود بیدار شدن هنگام صبح ❑

اگر موارد دیگري هست توضیح دهید.

توصیف‌هاي زیر به مجموعه رفتارهایي مربوط مي‌گردد که غالباً در کودکان مشاهده مي‌شوند بعد از هر عبارت سه ستون قرار دارد.

درست است ❑ تا حدودي درست است ❑ کاملاً درست است ❑

اگر کودك قطعاً رفتاري را که توصیف‌شده است به میزان کمتري بروز مي‌دهد یك ضربدر (×) زیر ستون کاملاً درست است بکشید اگر کودك رفتاري را که توصیف‌شده به میزان کمتري بروز مي‌دهد یك ضربدر (×) زیر ستون تا حدودي درست است بکشید.

اگر تا جایي که شما اطلاع دارید کودك رفتار مزبور را نشان نمي‌دهد یك (×) زیر ستون درست نیست قرار دهید.

در مقابل هر عبارت فقط (×) بکشید:

		درست نیست	تاحدودی درست‌است	کاملاً درست‌است
۱	بسیار بي‌قرار است و نمي‌تواند براي مدت طولاني جایي بنشیند.	❑	❑	❑
۲	مرتب وول مي‌خورد خودش را تکان مي‌دهد	❑	❑	❑
۳	غالباً وسایل خود یا دیگران را خراب مي‌کند.	❑	❑	❑
۴	غالباً با کودکان دیگر دعوا و کتك‌کاري مي‌کند.	❑	❑	❑

www.mhrn.net
تاریخ دانلود
۱۴۰۵/۰۴/۰۳ ۱۹:۳۲

		درست نیست	تاحدودی درست‌است	کاملاً درست‌است
۵	چندان مورد علاقه سایر کودکان نیست.	❑	❑	❑
۶	غالباً نگران است نگرانی در مورد بسیاری چیزها دارد.	❑	❑	❑
۷	دوست دارد تنها باشد.	❑	❑	❑
۸	تحریک‌پذیر است و زود از کوره درمی‌رود.	❑	❑	❑
۹	غالباً غمگین و گرفته است و زود از کوره درمی‌رود.	❑	❑	❑
۱۰	پرش و انقباض‌های غیرارادی و اداهای مخصوص در چهره و بدن دارد.	❑	❑	❑
۱۱	غالباً شست یا انگشت خود را می‌مکد.	❑	❑	❑
۱۲	غالباً ناخن‌ها یا انگشتانش را می‌جود.	❑	❑	❑
۱۳	اکثراً نافرمانی می‌کند.	❑	❑	❑
۱۴	نمی‌تواند بیش از چند لحظه روی چیزی تمرکز کند.	❑	❑	❑
۱۵	از اشیاء و موقعیت‌های تازه می‌ترسد و دوری می‌کند.	❑	❑	❑
۱۶	کودکی است بهانه‌جو و مخصوص به خود.	❑	❑	❑
۱۷	زیاد دروغ می‌گوید	❑	❑	❑
۱۸	به‌سایر کودکان زورگویی می‌کند	❑	❑	❑

آیا مشکلات دیگری دارد؟

محل امضاء پدر

یا مادر

www.mhrn.net

www.mhrn.net
تاریخ دانلود
۱۴۰۵/۰۴/۰۳ ۱۹:۳۲

ارزیابی رفتاری راتر مخصوص کودکان

مایکل راتر

(فرم معلم)

نام کودك: سن: جنس:

مدرسه: کلاس: تاریخ:

نام تکمیل‌کننده پرسش‌نامه: سمت او:

سمت او:

چند مدت است این دانش‌آموز را می‌شناسید؟

روزي چندساعت با این دانش‌آموز هستید؟

نوع کلاسي که‌شما در آن با این دانش‌آموز کار مي‌کنید؟

عبارات زیر را بخوانید و ببینید هر یك از آنها تا چه حد در مورد این کودك صدق مي‌کند، اگر عباراتي کاملاً در مورد این کودك صدق مي‌کند دور عدد (۲) خط بکشید اگر تا حدي صدق مي‌کند دور عدد (۱) و اگر اصلاً صدق نمي‌کند دور عدد (۰) خط بکشید.

ردیف	متن سؤال	ندارد	تاحدودی	کاملاً	در این قسمت چیزی ننویسید
۱	درسر کلاس خیلي ناآرام بنظر مي رسد بطوري که اغلب در حال حرکت و جست و خیز است.	۰	۱	۲	
۲	وقتي روي صندلي نشسته خود را تکان مي‌دهد و مرتب روي صندلي جابجا مي‌شود.	۰	۱	۲	
۳	غالباً اسباب و وسایل مدرسه را مي‌کشد یا دفترچه و کتاب دیگران را پاره مي‌کند.	۰	۱	۲	
۴	اغلب با بچه‌هاي دیگر دعوا مي‌کند.	۰	۱	۲	
۵	با همکلاسي‌هاي خودسازگاري ندارد.	۰	۱	۲	
۶	غالباً مضطرب و وحشت‌زده بنظر مي‌رسد.	۰	۱	۲	
۷	دوست دارد تنها بازي کند.	۰	۱	۲	
۸	غالباً غمگین و ناراضي بنظر مي‌رسد و به آساني گریه مي‌کند.	۰	۱	۲	
۹	زود از جا درمي‌رود و عصباني مي‌شود.	۰	۱	۲	
۱۰	داراي انقباض ناگهاني، اطوار قالبي یا پرش عضله یا تیك) در چهره و بدن است.	۰	۱	۲	
۱۱	غالباً ناخن یا انگشت (شست و غیره) را مي‌مکد.	۰	۱	۲	

www.mhrn.net
تاریخ دانلود
۱۳۰۵/۰۹/۰۳ ۱۹:۳۲

ردیف	متن سؤال	ندارد	تاحدودی	کاملاً	در این قسمت چیزی ننویسید
۱۲	زیاد از مدرسه غایب می‌شود.	۰	۱	۲	
۱۳	زیاد گوش به حرف نیست اگر چیزي یا کاري از او خواسته‌شود با اکراه انجام مي‌دهد.	۰	۱	۲	
۱۴	غالباً توجه‌اش به آنچه که در کلاس مي‌گذرد نیست.	۰	۱	۲	
۱۵	غالباً دروغ مي‌گوید.	۰	۱	۲	
۱۶	گاهي چیزهایي را کش رفته (یا دزدیده است).	۰	۱	۲	
۱۷	شلوارش را خیس یا کثیف مي‌کند.	۰	۱	۲	
۱۸	داراي لکنت زبان و یا اشکالات گفتاري دیگر است.	۰	۱	۲	
۱۹	با بچه‌هاي خانه‌سازگاري ندارد.	۰	۱	۲	
۲۰	از آمدن به مدرسه یا کلاس اکراه دارد و اغلب با گریه و دعوا به مدرسه مي رود.	۰	۱	۲	
۲۱	معمولاً خسته و کسل به‌نظر مي‌رسد.	۰	۱	۲	
۲۲	اغلب اوقات کوشش مي‌کند توجه معلم را جلب کند.	۰	۱	۲	
۲۳	رفتارش سریع تغییر مي‌کند و غیرقابل پیش‌بیني است.	۰	۱	۲	
۲۴	در موقع حرف زدن یا درس پس دادن ترس و دستپاچگي زیاد از خود نشان مي‌دهد.	۰	۱	۲	
۲۵	گاهي بدون اجازه از مدرسه درمي‌رود.	۰	۱	۲	
۲۶	بچه ترسوئي است از چیز تازه مي‌ترسد.	۰	۱	۲	
۲۷	بچه لجوج و بهانه گیري است از هر چیز ایراد مي گیرد.	۰	۱	۲	
۲۸	غالباً از دردها و ناراحتي‌هاي بدني شکایت مي‌کند.	۰	۱	۲	
۲۹	والدین از بي‌نظمي رفتار کودك در خانه به مدرسه شکایت مي‌کند.	۰	۱	۲	
۳۰	کوچك‌ترین سر و صداي خارجي باعث بهم خوردن دقت و تمرکز و پرت‌شدن حواسش مي‌شود.	۰	۱	۲	

www.mhrn.net
تاریخ دانلود
۱۳۰۵/۰۹/۰۳ ۱۹:۳۲

غیر قابل فروش
www.mhrn.net

پرسشنامه مایکل راتر فرم معلم

پرسشنامه ارزشیابی معلم از رفتار کودک در سال ۱۹٦۷ توسط مایکل راتر و جهت تهیه ابزاری مناسب به منظور شناخت مشکلات رفتاری کودکان در مدرسه ساخته شده است(مهریار و همکاران،۱۳۷۱)

این پرسشنامه دارای ۲٦ ماده بوده که مهریار و همکاران با افزودن ٦ ماده جدید به آن و تبدیل چهار ماده به دو ماده به علت تشابه آنرا به یک پرسشنامه ۳۰ ماده ای تبدیل کرده اند(به نقل از خرامین،۱۳۷٤)

پایایی پرسشنامه (فرم معلم)

www.mhrn.net
تاریخ دانلود
۱۳۰۵/۰۹/۰۳ ۱۹:۳۲

این پرسشنامه دارای پایایی معتبر و شناخته شده علمی است(راتر و همکاران،۱۹۷۵)در پژوهش اولیه که توسط راتر (۱۹٦۷) بروی ۹۱ کودک انجام گرفت،پایایی این پرسشنامه از طریق بازآزمایی به فاصله سیزده هفته در حدود ۰/۸۵+ گزارش شده است. در پژوهش دیگری راتر و همکاران (۱۹۷۵) با بکار بردن روش دو نیمه کردن پرسشنامه پایایی حاصل را ۰/۸۹+ گزارش کرده اند.در هر دو پژوهش سطح اطمینان ۰/۰۰۱ بوده است(به نقل از خرامین،۱۳۷٤).فروع الدین عدل(۱۳۷۲) با بکار بردن روشهای دو نیمه کردن و بازآزمایی ضریب همبستگی این پرسشنامه را به ترتیب ۰/٦۸ و ۰/۸۵ گزارش کرده است.در هر دو پژوهش سطح اطمینان ۰/۰۰۱ بوده است.

اعتبار پرسشنامه(فرم معلم)

راتر و همکاران،۱۹۷۵ این پرسشنامه را دارای اعتبار علمی قابل قبول می دانند. در پژوهش راتر (۱۹٦۷) روی ۹۱ کودک درصد توافق بین پرسشنامه و تشخیص روانپزشک را ۷٦/۷ گزارش کرده که در سطح۰/۰۰۱ معنادار است. راتر و همکاران،(۱۹۷۵)در پژوهشی درصد توافق بین پرسشنامه و تشخیص روانپزشک را ٦۱/۵ درصد گزارش کرده اند. در ایران پرسشنامه مذکور در پژوهشهای متعددی (همچون مهریار و همکاران۱۳۷۱،۱۳٦۱،سهرابی ۱۳٦۹،حاتمی ۱۳٦۹، خرامین،۱۳۷٤)بکار رفته است.همچنین این پرسشنامه توسط مهریار و همکاران۱۳۷۱، در شیراز هنجار یابی شده است.

نحوه اجرای پرسشنامه(فرم معلم)

این پرسشنامه توسط معلمان و مربیان کودک تکمیل می گردد و دارای دستورالعمل ویژه ای است. بعد از آموزش نحوه نمره گذاری (تکمیل پرسشنامه) از معلم یا مربی خواسته می شود تا عبارات را بخواند و با در نظر گرفتن مشاهدات ۳ هفته گذشته خود از کودک پرسشنامه هر کودک را نمره گذاری کند.

پرسشنامه مایکل راتر فرم والدین

این پرسشنامه شامل ۳۱ عبارت با سوال است. زمان لازم جهت نمره گذاری و تکمیل پرسشنامه بوسیله والدین حدود ۱۰ دقیقه می باشد. والدین بدون وجود ابزار خاص رفتارهای کودک را در ۱۲ ماه گذشته مد نظر قرار داده و مواد لازم را پاسخ می دهند.

پایایی و اعتبار پرسشنامه (فرم والدین)

www.noavaran.net
تاریخ دانلود
۱۴۰۲/۰۹/۰۲ ۱۹:۵۲:۰۳

راتر و اسمیت(۱۹۸۱) گزارش می کنند که پایایی بازآزمایی و پایایی درونی این مقیاس بسیار بالاست. همبستگی در یک مطالعه بازآزمایی با فاصله ۲ ماه ۰/۷٤ و همبستگی بین پدران و مادران۰/٦٤ بوده است. در مطالعه ای وونگ(۱۹۸۸) ۱۲٤ کودک چینی را با دو گروه کودک مورد مقایسه قرار داد. نتایج پژوهش مذکور نشان داد که اگر چه تمامی مواردراین پرسشنامه موجب تمایز بین بیماران و گروه کنترل نمی شود.اما نمره کل در مقیاس والدین و معلم بسیار رضایت بخش است و پرسشنامه قدرت خوبی برای تشخیص اختلالات دارد.فرگوسن و همکاران(۱۹۹۱) نشان دادند که معیارهای DSMIIIR که برای اختلال سلوک مشخص شده است. مانندآزار دیگران،تخریب اموال خود و دیگران،نافرمانی،دروغ گویی،دزدی و دعوا در پرسشنامه راترگنجانده شده است.

در ایران صغری کرمی(۱۳۷۳) درپژوهشی بروی ٦۰ نفر گروه نمونه دختروپسر زلزله زده زنجان نتایج راتر فرم والدین را با ارزیابی روانپزشک مقایسه نمود.حساسیت آزمون برابر با ۰/۹۷ و ویژگی برابر با ۰/۸۸ بوده است.

اعتبار آزمون نیز از طریق موافقت پرسشنامه و تشخیص روانپزشک در پژوهش مذکور ارزیابی گردید. از ۳٦ کودکی که توسط پرسشنامه دارای اختلال تشخیص داده شده به روانپزشک ارجاع شدند ۳٤ نفر بیمار و ۲ نفر سالم بودند نتیجه این پژوهش نشان داد که میزان موافقت بین نظر روانپزشک و پرسشنامه بالاست. همچنین پایایی آزمون والدین بروی ۳٦ نفر از افراد نمونه را ۰/۹۲ گزارش کرده اند.

اجرای پرسشنامه فرم والدین

این پرسشنامه توسط والدین کودک(ترجیحا مادر)نمره گذاری و تکمیل می گردد. ابتدا اسامی کلیه والدین دانش آموزانی که به عنوان گروه نمونه انتخاب شده بودند استخراج شد و از آنها خواسته شد که عبارتها را بخوانند و با در نظر گرفتن مشاهدات خود از کودک در سال گذشته پرسشنامه را در مورد کودک خود نمره گذاری کنند.

نحوه نمره گذاری پرسشنامه

در مقابل هر یک از ماده های پرسشنامه عدد ۱،۲و۰ نوشته شده است. روش نمره گذاری به این صورت می باشد که اگر عبارتی در مورد فرد صدق می کند و بیانگر رفتار کودک است دور عدد(۲) در مقابل شماره مربوط به آن ماده خط کشیده شود. اگر عبارت فقط تا حدی درباره رفتار کودک معرف میباشد دور عدد(۱) و اگر ماده مذکور اصلا درباره رفتار کودک صادق نیست دور عدد(۰) خط بکشید.

به این ترتیب عدد(۲)بیانگر اختلال رفتاری آن ماده مخصوص بوده و حاکی از این مطلب است که کودک مورد نظر علامت اختلال را به طور کامل داردو عدد(۱) به این معنی است که آن ماده خاص تا حدودی درباره کودک صدق می کند وعدد (۰) نشانه عدم وجود علامت اختلال رفتاری بوده و حاکی از این موضوع است که آزمودنی مشمول موضوع آن عبارت نمی شود و اصلا علایم اختلال رفتاری در او مشاهده نمی شود(مهریار و همکاران،۱۹۹۲).

با توجه به این نمره گذاری در پرسشنامه تغییر یافته ۳۰ عبارتی دامنه نمرات ۰ تا ٦۰ خواهد بود. این پرسشنامه به ۵ زیر گروه طبقه بندی شده که هرگروه سوالات خاصی را در برمی گیرد.زیر گروهها و عبارات مربوط به آن عبارتند از:

۱-پرخاشگری و بیش فعالی:۱،۲،۳،٤،۸،۱۹،۲۳

۲-اضطراب و افسردگی:٦،۷،۹،۲۱،۲٤،۲٦

www.mhrn.net
تاریخ دانلود
۱۴۰۵/۰۹/۰۳ ۱۹:۳۲

۳-ناسازگاری اجتماعی:۳۰،۵،۱۳،۱٤،۱۵،۲۹

٤-رفتار های ضد اجتماعی:۱۲،۱۵،۱٦،۲۰،۲۵،۲۷،۲۸

۵-اختلال کمبود توجه:۱،۲،۱٤،۲۳،۳۰

غیر قابل فروش
www.mhrn.net